

**ALUSTUS TOIMILUVISTA
YLEISVENÄLÄISEN AMMATTILIITTOJEN
KESKUSNEUVOSTON KOMMUNISTIRYHMÄN
KOKOUKSESSA
HUHTIKUUN 11 pnä 1921**

Toverit! Kysymys toimiluvista on herättänyt meillä varsin odottamattomia erimielisyyksiä, sillä jo viime syksynä näytti periaatteessa siltä, että tämä kysymys oli kiistattomasti ratkaistu, ja kun viime vuoden marraskuun 23 pnä annettiin Kansankomissaarien Neuvoston asetus toimiluvista, niin puoluepiireissä, ainakaan vastuunalaisten työntekijäin keskuudessa, ei ilmennyt mitään vastalauseita eikä näyttänyt siltä, että syntyisi mitään erimielisyyksiä. Te luonnollisesti tiedätte, että puolueen edustajakokouksessa piti tehdä erikoinen päätös, jolla vahvistettiin asetus toimiluvista ja vartavasten ulotettiin se koskemaan toimilupien myöntämistä Bakussa ja Groznyissa⁷². Tämä piti tehdä puolueen edustajakokouksessa siksi, ettei voisi syntyä horjuvaisuutta Keskuskomitean politiikassa, missä jakaantumisen juuri tämän kysymyksen kohdalla poikkesi tietyssä määrin perinpohjin entisistä ryhmäjaoista ja muodostui huomattavassa määrin Bakua koskevaksi. Eräät bakulaiset toverit eivät halunneet mukautua ajatukseen, että myös Baku ja mahdollisesti juuri Baku erityisesti tarvitsee toimilupayrityksiä ja että on suotavaa antaa suurin osa Bakun öljykentistä toimilupa-alueiksi. Vastaväitteet olivat hyvin monenlaisia alkaen siitä perustelusta, että me nähkääs „tutkimme” itse, miksi meidän pitäisi kutsua ulkomaalaisia, ja edelleen, että vanhat, kapitalisteja vastaan käydyissä taisteluissa koetellut työläiset eivät siedä paluuta kapitalistien ikeeseen j.n.e.

En voi ryhtyä tässä päättelemään, minkä verran noissa perusteluissa oli yleistä periaatteellisuutta vai oliko se niin sanoaksemme bakulaista „patriotismia”, bakulaista nurkka-

kuntaisuutta. Omasta puolestani minun on sanottava, että vastustin mitä jyrkimmin noita mielipiteitä lähtien siitä, että ellemme kykene toteuttamaan toimilupapolitiikkaa ja saamaan ulkolaista pääomaa toimilupayrityksiin, silloin on turhaa puhuakaan taloudellisen aseman parantamiseen tähtäävistä vakavista käytännön toimenpiteistä. Ei voida puhua vakavassa mielessä taloudellisen tilanteen vitkastelemattomasta parantamisesta, ellei sovelleta toimilupapolitiikkaa, ellei luovuta ennakkoluuloista, paikallispatiotismista, osaksi ammattikuntapatiotismista, osaksi siitä, että me nähkääs itse „tutkimme”. Tarvitaan valmiutta moniin uhrauksiin, valmiutta kieltäymyksiin ja vaikeuksiin, kykyä olla piittaamatta tottumuksista ja ehkäpä sairauksistakin, jotta vain saataisiin aikaan tuntuva edistystä ja parannusta taloudelliseen tilanteeseen teollisuuden tärkeimmillä aloilla. Siihen on päästävä hinnalla millä tahansa.

Puolueen edustajakokouksessa kaikki huomio keskitettiin talonpoikaiston suhteen harjoitettavaan politiikkaan ja kysymykseen elintarvikeverosta, jolla on ensisijainen asema lainsäädännössämme yleensä ja joka veti puoleensa puolueen huomion keskeisenä poliittisena kysymyksenä. Elintarvikeveroa ja talonpoikaistoon suhtautumista koskevassa kysymyksessä olemme oivaltaneet, ettemme pysty kohottamaan suurteollisuuden tuotantoa niin nopeasti kuin pitäisi talonpoikien tarpeiden tyydyttämiseksi, ellemme turvaudu sellaisiin kainalosauvoihin kuin vapaan kaupan ja vapaan teollisuuden uudelleen elvyttäminen. Ja nyt meidän on noustava jaloillemme vaikkapa noiden kainalosauvojen avulla, sillä jokaiselle, joka ei ole menettänyt järkeään, on selvää, että ilman noita kainalosauvoja me jäämme jälkeen elämän vaatimuksista, koska tilanne kärjistyy edelleenkin — vaikkapa jo senkin takia, että tämän kevään uittotyöt ovat monien syiden ja etupäässä luonnonsuhteiden takia suurelta osaltaan epäonnistuneet. Uhkaa polttoainepula. Sitten kevät uhkaa uudella kadolla, jälleenkin sääsuhteiden takia, ja rehujen puutteella, mikä voi supistaa vielä pahemmin polttoaineiden saantia. Ja jos vielä tulee kuivuus, niin kriisi uhkaa muodostua luonteeltaan aivan poikkeuksellisen ankaraksi. On käsitettävä, että tällaisissa olosuhteissa kaikki ohjelmamme lausumat, joissa puhutaan ennen muuta tuotemäärän lisäämisestä hinnalla millä hyvänsä, että niitä

lausumia ei ole kirjoitettu ihailtavaksi eikä sitä varten, että viehättyttäisiin erilaisiin päätöslauselmiin, mitä kommunistit harrastavat tavattoman uutterasti, vaan sitä varten, että tuotettaisiin suurempi määrä tarvikkeita hinnalla millä tahansa. Sitä emme kykene tekemään itse, ilman ulkomaisen pääoman apua. Tämän pitäisi olla selvä jokaiselle, joka katsoo todellisuutta antautumatta viehtymyksen valtaan. Siksi kysymys toimiluvista saikin sellaisen merkityksen, että puolueen edustajakokous otti sen käsiteltäväkseen.

Erinäisten keskustelujen jälkeen Kansankomissaarien Neuvosto hyväksyi toimilupasopimuksen peruseriaatteet. Luen ne nyt ja osoitan kaikki periaatteet, joilla on erikoinen merkitys tai jotka synnyttävät erimielisyyttä. Elleivät kaikki puolueen jäsenet ja varsinkin ammatillisen liikkeen johtajat, t.s. järjestyneiden proletaarijoukkojen, proletariaatin järjestyneen enemmistön johtajat käsitä nykyistä tilannetta eivätkä tee siitä vastaavia johtopäätöksiä, silloin ei tietenkään voida puhua tosimelellä mistään taloudellisesta rakennustyöstä. Luen kohta kohdalta toimilupasopimuksen peruseriaatteet sellaisina kuin Kansankomissaarien Neuvosto on ne hyväksynyt. Minun on lisättävä, että tähän mennessä emme ole vielä solmineet ainoatakaan toimilupasopimusta. Periaatteelliset erimielisyydet olemme ehtineet jo lausua julki — siinä asiassa olemme aika mestareita —, mutta yhtään toimilupasopimusta emme ole solmineet. Ehkä on henkilöitä, joita tällainen asiointi ilahduttaa. Jos sellaisia on, niin se on valitettavaa, sillä ellemme saa pääomaa toimilupa-alueisiin, se merkitsee, että meiltä puuttuu tyystin taloudellista toimeliaisuutta. Mutta päätöslauselmat antavat kommunistille runsaasti liikkumatilaa. Niillä voidaan täyttää paperia vaikka millä mitalla. Ensimmäinen pykälä:

„1. Toimiluvan haltijan velvollisuutena on parantaa toimilupa-alueen tuotantolaitosten työläisten asemaa (muiden samalla paikkakunnalla sijaitsevien vastaavanlaisten tuotantolaitosten työläisiin verrattuna) ulkomailla vallitsevalle keskitasolle.”

Sisällytämme sopimukseen tämän perusajatuksen johtaksemme talouselintemme kommunistit ja johtajat suoraan kysymyksen ytimeen. Mikä meille on tärkeintä toimiluvissa? Tietysti tuotemäärän lisäys. Se on itsestään selvää. Mutta erittäin tärkeää ellei vielä tärkeämpääkin on myös se, että me voimme heti parantaa toimilupa-alueilla

työskentelevien työläisten asemaa. Nämä toimilupasopimuksen määräykset on hyväksytty monivaiheisen pohdinnan jälkeen, muun muassa niiden keskustelujen nojalla, joita eräät VSFNT:n valtuutetut, varsinkin tov. Krasin, ovat käyneet ulkomailla eräiden nykyajan imperialismin raharuhtinaiden kanssa. On sanottava, että luonnollisesti meillä, kuten tiedätte, valtaosa kommunisteista tietää kirjojen perusteella mitä on kapitalismi ja finanssipääoma, monet ovat ehkä kirjoittaneet kirjasiakin, mutta 99 kommunistia 100:sta ei osaa keskustella asiallisesti finanssipääoman edustajien kanssa eikä koskaan opikaan sitä taitoa.

Tässä suhteessa tov. Krasinilla on erinomainen valmennus, sillä hän on tutkinut teollisuusoloja Saksassa ja Venäjällä sekä käytännön että organisaation kannalta. Tov. Krasinille ilmoitettiin edellä mainitut ehdot ja hän vastasi: „Yleensä ottaen voidaan hyväksyä.” Toimiluvanhaltijan velvollisuudeksi asetetaan ennen kaikkea työläisten aseman parantaminen. Krasinin ja erään öljykuninkaan välillä käydyissä alustavissa keskusteluissa oli puhe nimenomaan tästä seikasta, ja tällöin länsieurooppalaisille kapitalisteille oli selvää, että työläisten aseman ollessa nykyisellään on aivan mahdotonta odottaa työn tuottavuuden kohoamista. Sitä, että toimiluvanhaltija velvoitetaan parantamaan työläisten asemaa, ei voida katsoa miksikään humanitääriseksi pyrkimykseksi, vaan se on puhtaasti asiallinen puoli kysymyksessä. Toinen pykälä:

„2. Tällöin otetaan huomioon venäläisen työläisen alhaisempi työteho ja edellytetään mahdollisuuksien mukaan venäläisen työläisen työsuoritusnormin tarkistusta hänen elinolojensa parantuessa.”

Tämä varaus oli tarpeen, ettei pykälää voitaisi tulkita yksipuolisesti. Kaikki nämä pykälät ovat säännöksiä ja ohjeita kaikille Neuvostovallan edustajille, jotka joutuvat tekemisiin toimilupien kanssa, ne ovat ohjeita, joiden perusteella sopimuksia laaditaan. Meillä on öljysopimuksen luonnos, laakeritehtaita koskeva sopimusluonnos, luonnos metsänhakkuutoimiluvista sekä Kamtshatkaa koskeva sopimus, josta on puhuttu jo kauan, mutta jota ei monista syistä ole solmittu. Toinen pykälä oli tarpeellinen siksi, ettei ensimmäistä käsitettäisi suoraviivaisesti. Meidän on otettava huomioon, että työn tuottavuus ei lisäännä ennen kuin työläisten asema paranee. Tämän seikan huomiotta

jättäminen merkitsisi kaikkien toimilupia koskevien kysymysten asettamista niin epäasiallisesti, ettei kapitalisti rupea keskustelemaankaan niistä. Kolmas pykälä:

„3. Toimiluvanhaltija on velvollinen tuomaan ulkomailta toimilupa-alueen tuotantolaitosten työläisille heidän toimeentuloaan varten välttämättömät tarvikkeet ja myymään niitä työläisille hinnoilla, jotka eivät ylitä tarvikkeiden hankintahintaa plus tiettyä prosenttia liikekuluja.”

Prosenttiluvuksi oli tässä suunniteltu 10%, mutta lopullisessa käsittelyssä jätimme prosenttiluvun pois. Tässä on tärkeää se, että asetamme perustaksi työläisten toimeentuloa varten välttämättömien tarvikkeiden tuonnin ulkomailta. Me tiedämme, että talonpoikaistalouden ja polttoaineen saannin ollessa siinä tilassa kuin ne meillä ovat, emme voi lähimpien vuosien aikana parantaa perusteellisesti työläisten asemaa emmekä niin muodoin myöskään lisätä työn tuottavuutta. On siis tarpeellista, että toimiluvansaaaja sisällyttää sopimukseen velvoituksen tuoda kaikki kulutustarvikkeet ulkomailta, mikä on hänen puoleltaan täysin toteutettavissa. Tämän suhteen eräät kapitalistihaukalat ovat jo antaneet meille alustavasti suostumuksensa. Toimiluvanhaltijat suostuvat näihin ehtoihin, sillä heille on äärimmäisen välttämätöntä saada raaka-aineita, jotka ovat suunnattoman arvokkaita. Raaka-aineiden tuonti on heille ensisijainen välttämättömyys. Olipa näissä tärkeissä tuotantolaitoksissa kymmenen, kaksikymmentä tai kolmekymmentä tuhatta työläistä, välttämättömyystarvikkeiden hankinta kaikille heille ei tuota toimiluvan haltijoille mitään vaivaa, kun ottaa huomioon ne liikesuhteet, joita nykyisillä syndikaateilla ja trusteilla on, sillä syndikaatien ja trustien ulkopuolelle jääneitä kapitalisteja tuskin lieneekään enää ja kaikkien suuryritysten toiminta rakentuu monopolisoitujen eikä vapaiden markkinoiden varaan, ja toimiluvanhaltijat pystyvät niin muodoin asettamaan raaka-aineiden ja elintarvikkeiden saannissa sulun muille kapitalisteille, mutta voivat itse hankkia elintarvikkeita kaikkien alustavien sopimuksien edellyttämän määrän. Nuo syndikaatit liikuttelevat satoja miljoonia. Niillä on mahdollisuus määrällä suunnattomien elintarvikevarastojen käytöstä ja niin ollen ne voivat hankkia noita elintarvikkeita ja muita välttämättömiä tavaroita muutamille kymmenille tuhansille työläisille ja kuljettaa ne Venäjälle.

Niille se ei tuota mitään taloudellisia vaikeuksia. Ne pitävät näitä tuotantolaitoksia ensisijaisen tärkeinä, ottavat niistä 100 ellei 1000% voittoa ja hankkivat niitä varten elintarvikkeet. Toistan, se ei tuota niille mitään taloudellisia vaikeuksia. Meidän on otettava toimilupapolitiikkamme pohjaksi työläisten aseman parantaminen ensimmäisen ryhmän tuotantolaitoksissa ja sitten myös muissa. Seuraa neljäs pykälä:

„4. Toimiluvan haltija on tällöin velvollinen siinä tapauksessa, että VSFNT:n hallitus sitä vaatii, tuomaan maahan toimilupa-alueen tuotantolaitosten työläisiä varten hankitun määrän lisäksi vielä 50—100% mainitusta määrästä ja luovuttamaan sen VSFNT:n hallitukselle samalla hinnalla (hankintahinta plus määrätty prosentti liikekuluja). VSFNT:n hallituksella on oikeus suorittaa maksu siitä toimiluvan haltijan tuottamilla tuotteilla (t.s. vähentää vastaava tuotemäärä omasta osuudestaan).”

Tämänkin ehdon raharuhtinaat ovat alustavissa neuvotteluissa katsooneet mahdolliseksi, sillä toimilupaan perustuvat yritykset ovat heille ensisijaisen tärkeitä.

Ottakaamme vaikkapa sellainen tuote kuin öljy, jota he voivat meiltä saada. He voivat myydä sitä monopolioikeuksin ulkomailla. Siksi he voivat antaa elintarvikkeita ei ainoastaan toimilupaan perustuvan yrityksen työläisille, vaan vielä tietyn prosentin siitä ylikin. Verratessanne tätä pykälää ensimmäiseen pykälään te huomaatte, mikä on toimilupapolitiikan perusakseli: työläisten, ensisijassa toimilupaan perustuvien tuotantolaitosten työläisten ja sitten jonkin verran pienemmässä mitassa muidenkin työläisten aseman parantaminen hankkimalla sitä varten tiettyjä kulutustarvikkeita ulkomailta. Nyt emme saa niitä, jos esiinnyimme ostajina kansainvälisillä markkinoilla, vaikka meillä olisikin millä maksaa. Tarjotessamme valuuttaa, esimerkiksi kultaa, emme saa unohtaa, että vapaita markkinoita ei ole, että markkinat ovat kokonaan tai melkein kokonaan syndikaattien, kartellien ja trustien käsissä. Niiden tavoitteena ovat imperialistiset liikevoitot ja ne antavat välttämättömiä tarvikkeita vain omien tuotantolaitostensa työläisille, ei muille, sillä vanhaa kapitalismia vapaiden markkinain mielessä ei enää ole. Siinä ilmenee toimilupapolitiikan olemus, jossa on otettu lukuun finanssipääoman nykyinen tilanne ja trustien ankara taistelu

toinen toistaan vastaan. Toimilupapolitiikka on liitto, jonka toinen osapuoli solmii toista vastaan, ja niin kauan kuin emme ole riittävän voimakkaita, meidän on käytettävä hyväksemme niiden keskinäistä eripuraisuutta pysyäksemme pystyssä kansainvälisen vallankumouksen voittoon saakka. Niille työläisten aseman turvaaminen on mahdollista siksi, että liikojen kahden- tahi kolmenkymmenen tuhannen työläisen huoltaminen ei merkitse nykyaikaiselle suuryritykselle mitään. Me saisimme siten mahdollisuuden peittää kulut raaka-aineilla, esimerkiksi öljyllä. Jos voisimme tärkeimpien rikkauksiemme, puutavaran ja malmin tuotannon lisäyksellä maksaa työläisten toimeentulon kannalta välttämättömät lisätarvikkeet, silloin meillä olisi mahdollisuus parantaa ensi sijassa niiden työläisten asemaa, jotka työskentelevät toimilupaan perustuvissa tuotantolaitoksissa, ja ylijäämällä parannettaisiin muiden työläisten asemaa — vähemmässä määrin. Viides pykälä:

„5. Toimiluvan haltija on velvollinen noudattamaan VSFNT:n lakeja ja muun muassa tekemään työehtojen, palkanmaksuaikojen y.m. suhteen sopimuksen ammattiliittojen kanssa (toimiluvan haltijan vaatimuksesta suostumme lisäämään, että tällaisissa sopimuksissa on oleva molempia puolia velvoittavana amerikkalaisen tai länsieurooppalaisen keskitason työläisen normi).”

Tämä varaus on otettu sitä varten, ettei pääomalla olisi aiheutta pelkoon meidän ammattiliittojemme suhteen. Kun sanomme: pitää tehdä sopimus ammattiliittojen kanssa, sillä kaikessa lainsäädännössä on punaisena lankana ammattiliittojen osallistuminen, kaikissa laeissa, joilla on tämänkaltainen oleellinen merkitys, on ammattiliittojen osallistuminen huomioitu ja sosialistisia periaatteita vastaava liittojen asema on lailla turvattu. Jos sanoisimme: kapitalistin on ryhdyttävä sopimussuhteisiin ammattiliittojen kanssa, niin asioihin perehtynyt kapitalisti tietäen, että ammattiliittoja johtavat kommunistiryhmät ja niiden kautta puolue, saattaisi epäillä, että noilta kommunisteilta voi odottaa kaikenlaisia järjettömyyksiä, ja asettaa aivan mahdollottomat ehdot. Kapitalistin kannalta sellaiset epäilykset ovat aivan luonnollisia. Siksi meidän on sanottava, että me kannatamme asiallista sopimusta — muusta ei voi olla puhuttakaan. Siksi sanomme, että olemme valmiit tekemään mainitun lisäyksen. Olemme valmiit hyväksymään tuossa

suhteessa itsellemme sekä ammattiliitoillemme normiksi amerikkalaisen tai länsieurooppalaisen keskitason työläisen normin. Muussa tapauksessa, toistan vielä, ei voi olla puhettakaan mistään sopimuksesta, joka sopeutuisi kapitalistisiin suhteisiin. Kuudes pykälä:

„6. Toimiluvanhaltija on velvollinen noudattamaan tarkoin venäläistä ja ulkomaalaista lainsäädäntöä vastaavia tieteellisiä ja teknillisiä säännöksiä (yksityiskohdat kussakin sopimuksessa).”

Tätä pykälää tullaan kehittämään sopimuksessa erittäin yksityiskohtaisesti. Esimerkiksi öljysopimuksessa on 10 artiklaa, joissa esitetään ja selitetään yksityiskohtaiset tieteelliset säännökset. Kapitalistisen talouden perusominaisuutena on, ettei se kykene huolehtimaan tieteellisesti oikeasta maan eikä työvoiman käytöstä. Tämän puutteen poistamiseksi on olemassa tieteellis-teknilliset säännökset. Me tiedämme esimerkiksi, että ellei öljykenttien hyväksikäytössä noudateta oikein tai riittävän tarkoin tiettyjä sääntöjä, ne alkavat vesittyä. On selvää, että teknillisen kaluston saanti on meille äärettömän tärkeää. Huomautan tässä, että likimääräiset laskelmat sellaisen kaluston tarpeesta on esitetty kirjassessa „Venäjän sähköistämissuunnitelma”. En muista aivan tarkkoja numeroita, mutta sähköistämisen kokonaismenot on määritelty 17 miljardiksi kultaruplaksi, ja tällöin ensimmäisen vaiheen työt voidaan suorittaa suunnilleen kymmenessä vuodessa. Olemme laskeneet peittävämmä 11 miljardia ruplaa omilla varoilla, sekä kulta- että vientivarannoilla, jää siis 6 miljardin vajeus. Sen johdosta tämän suunnitelman laatijat ovat tehneet johtopäätöksen, että on joko tehtävä velkasitoumuksia tai annettava toimilupia. Vajeus on katettava. Parhaat specialistit ovat laatineet suunnitelman koko tasavaltaa silmällä pitäen, teollisuuden kaikkien alojen suunnitelmallista kehittämistä silmällä pitäen. Kysymys on ennen kaikkea polttoaineista ja näiden kaikilla tärkeimmillä teollisuusaloilla kuluttavien polttoaineiden taloudellisimmasta, järkipäisimmästä ja täydellisimmästä hyväksikäytöstä. Me emme pystyisi ratkaisemaan tätä tehtävää, ellei meillä olisi resursseja toimilupien ja velkasitoumusten muodossa. Nämä ehdot tietysti osoittautuvat eräänä varsin toivottuna hetkenä olemattomiksi. Varsinkin suuren lakon jälkeen, sellaisen kuin Englannissa parastaikaa meneillään

oleva tai sellaisen kuin oli äskeinen tappioon päättynyt lakko Saksassa⁷³. Mutta epäonnistuneen lakon jälkeen seuraa menestyksellinen lakko ja menestyksellinen vallankumous ja silloin olemme jo sosialistisissa emmekä kapitalistisissa suhteissa.

Öljyn tuotannossa syntyvien taukojen vaara on katastrofaalinen. Kapitalistit eivät kyenneet saavuttamaan sitä normia, mikä oli saavutettu Bakussa ennen v. 1905. Osoitetaan, että ulkomaisilla öljyalueilla, kuten esimerkiksi Kaliforniassa ja Romaniassa, on todettu sama öljykenttien vesittymisvaara. Riittämätön veden poistaminen johtaa yhä pahempaan vesittymiseen.

Ulkomaisessa ja venäläisessä lainsäädännössä on olemassa tähän nähden tarkat säännökset. Kun käsitelimme tätä asiaa Bakussa, niin tiedustelimme omilta asiantuntijoiltamme sitä koskevaa romanialaista ja kalifornialaista lainsäädäntöä. Raaka-ainelähteittemme suojelemiseksi meidän on päästävä siihen, että tieteellis-teknillisiä säännöksiä täytetään ja noudatetaan. Jos esimerkiksi on kysymys hakkuualueiden luovutuksesta, niin ehdoksi pitää asettaa, että metsiä hoidetaan oikein. Jos on kyseessä öljy, niin ehdoksi pitää asettaa vesittymisen torjunta. Täten on siis tarpeen järkipäiväinen käyttö ja tieteellis-teknillisten säännösten noudattaminen. Mistä nämä käsitteet on otettu? Ne on otettu venäläisistä ja ulkomaisista lakimääräyksistä. Sillä hälvennetään se pelko, että me olisimme itse keksineet nuo säännökset, sillä silloin ei yksikään kapitalisti ryhtyisi kanssamme keskusteluun. Otamme sen, mitä on Venäjän ja ulkomaiden laeissa. Kun otamme sen, mikä on parasta venäläisessä ja missä tahansa ulkomaiden lainsäädännössä, voimme tämän kaiken nojalla taata sellaisen normin, minkä eturivin kapitalisti on tällä hetkellä saavuttanut. Se on tietty asiallinen normi, eikä se ole kommunistisen fantasian tuote, mitä kapitalistit eniten pelkäävät, vaan se on otettu kapitalistisesta käytännöstä. Me takamme, etemme mene näissä sopimuksissa, missään ehdoissa emmekä missään suhteissa, missään toimitus- ja sopimuksen pykälässä pitemmälle, kuin kapitalistinen lainsäädäntö edellyttää. Tätä perusajatusta ei saa hetkeksikään unohtaa. Meidän on todistettava kapitalististen suhteiden pohjalla, että nuo ehdot ovat kapitalisteille hyväksyttäviä ja edullisia, ja samalla meidän on osattava käyttää sitä omaksikin

hyödyksemme. Muussa tapauksessa kaikki puhe toimiluvista on turhaa suunsoittoa. On siis puhe siitä, minkä kapitalistinen lainsäädäntö tunnustaa. Kaikki tietävät, että kehittynein kapitalismi on teknillisten parannusten, asioiden teknillisen järjestelyn kannalta verrattomasti korkeammalla tasolla kuin meidän nykyinen teollisuutemme. Näin muodoin me emme rajoitu pelkästään venäläisen lainsäädännön puitteisiin. Esimerkiksi öljyn suhteen olemme ryhtyneet keräämään aineistoa Venäjän, Romanian ja Kalifornian laeista. Meillä on oikeus ottaa minkä maan laki tahansa ja siten kumoamme kaiken epäilyksen, että tämä olisi meidän keksintöämme tai mielivaltaa. Nykyajan eturivin kapitalisti, raharuhtinaat ja finanssipääoma sen käsittävät. He katsovat asioita ulkomaisten olosuhteiden ja ulkomaisten normien kannalta. Me esitämme tuon normin ottaen huomioon kapitalismin asialliset vaatimukset. Tässä emme rakenna mitään kuvitelmien varaan, vaan asetamme itsellemme käytännöllisen tavoitteen, pyrimme parantamaan teollisuuttamme siinä määrin, että se vastaisi nykyaikaisen eturivin kapitalismin tasoa. Jokainen, joka tuntee teollisuutemme tilan, käsittää sen merkitsevän jättäjäikäisestä parannusta. Jos me saavuttaisimme nämä tavoitteet jossakin osassa teollisuuttamme, vaikkapa vain kymmenesosassakin, se olisi suunnaton askel eteenpäin, mahdollinen heille ja erittäin toivottava meille. Seitsemäs pykälä:

„7. Neljättä pykälää vastaava sääntö määrätään koskemaan myös teknillisiä laitteita, joita toimiluvanhaltija tuo ulkomailta.”

Neljännessä pykälässä sanotaan, että sen lisäksi, mitä toimiluvanhaltija tuo maahan omia töitään varten, hänen on tuotava, jos niin edellytämme sopimuksessa, jokin määrä myytäväksi eri maksua vastaan. Jos kapitalisti tuo itseään varten parannettuja kairoja ja työkaluja, on meillä oikeus vaatia, että hän toisi oman tarpeensa lisäksi, sanoakamme, 25% kairoja meitä varten ja me maksamme niistä hänelle samoin kuin 4. pykälässä on edellytetty, t.s. hankintahinta plus määrätty prosentti liikekuluja.

Tulevaisuus on hyvin suotuisa. Mutta ei saa millään muotoa sotkea toisiinsa näitä kahta toiminnan puolta: toisaalta agitatorista puolta, joka lähentää meitä tuohon tulevaisuuteen, ja toisaalta taitoa järjestää asiamme nyky-

hetkellä niin, että voimme elää kapitalistisen maailman ympäröiminä. Ellemme pysty tekemään sitä, joudumme epämiellyttävällä tavalla tekemisiin sen sananparren kanssa, joka kuuluu: „Ennen kurki kuolee kuin suo sulaa.” Meidän on kyettävä käyttämään hyväksi kapitalistisen maailman erikoisuuksia ja sitä, että kapitalistit ahnehtivat raaka-aineita, lujittaaksemme omaa taloudellista asemaamme — niin kummalliselta kuin se tuntuneekin — kapitalistien keskuudessa. Tehtävä tuntuu kummalliselta: miten sosialistinen tasavalta voi parantaa asemaansa nojaamalla kapitalismiin? Mutta se kävi ilmi sodassa. Emme voittaneet sodassa siksi, että olimme voimakkaammat, vaan siksi, että me heikompana puolena käytimme hyväksemme kapitalististen valtioiden keskinäistä vihamielisyyttä. Nyt meidän on joko käytettävä hyväksemme trustien keskinäistä vihamielisyyttä tai me osoittaudumme kyvyttömiä sopeutumaan kapitalismin erikoisuuksiin ja elämään kapitalistisen maailman ympäröimänä. Kahdeksas pykälä:

„8. Kysymys toimilupaan perustuvien tuotantolaitoksien työläisten palkan maksusta ulkomaanvaluuttana, erikoisina maksulippuina tai neuvostorahana y.m.s. ratkaistaan kussakin sopimuksessa erityisellä säännöksellä.”

Kuten näette, me hyväksymme tässä kaikki mahdolliset tapaukset: maksun ulkomaanvaluuttana, maksulippuina ja neuvostorahana ja suostumme jo ennakolta käsittelemään myötämielisesti kaikkia liikemiesten ehdotuksia. Konkreettisista ehdotuksista edustajamme ovat kuulleet Vanderlipin ehdotukset, joka sanoi: „Minä haluaisin maksaa työläisille keskipalkan, sanokaamme puolitoista dollaria päivässä. Sitten järjestäisin toimilupa-alueelleni kauppvoja; kaupoissa tulee olemaan kaikkia työläisille välttämättömiä tarvikkeita ja kaupoista voi ostaa vain se, joka saa erikoismaksulippuja, ja niitä minä annan vain toimilupa-alueeni tuotantolaitosten työläisille.” Tuleeko asia järjestymään näin vai toisin, me kuitenkin voimme periaatteessa hyväksyä sen täydellisesti. Siinä syntyy tietysti koko joukko vaikeuksia. Kapitalistista tuotantoa edellyttävän toimiluvan sovittaminen neuvostolaiseen näkökantaan ei ole tietenkään mikään yksinkertainen asia, ja jokainen siihen tähtäävä ponnistus on, kuten sanoin, taistelun jatkamista kapitalismin ja sosialismin välillä. Tuo taistelu on muuttanut muo-

toaan, mutta se on edelleenkin taistelua. Jokainen toimiluvanhaltija on kapitalisti ja pyrkii murtamaan Neuvostovallan, meidän taas on pyrittävä käyttämään hyväksi hänen ahneuttaan. Me sanomme: „Emme sääli 150 prosenttiakaan, kunhan vain saamme työläistemme aseman parnemaan.” Juuri siitä tullaan taistelemaan. Siinä tietysti tarvitaan vielä suurempaa taitavuutta kuin minkä tahansa rauhansopimuksen solmimiseksi käytävässä taistelussa. Jokaisen rauhansopimuksen solmimisen yhteydessä käydään taistelua, johon porvarilliset suurvallat osallistuvat kulissien takana. Kun me allekirjoitimme rauhansopimukset Latvian, Suomen ja Puolan kanssa, niin kullakin niistä oli selkensä takana ulkovaltoja, jotka ohjasivat niiden kättä. Ja meidän oli solmittava nuo sopimukset siten, että ne toisaalta olisivat mahdollistaneet porvarillisten tasavaltojen olemassaolon ja toisaalta olisivat olleet Neuvostovallalle edullisia maailmandiplomatian kannalta katsottuna. Jokainen porvarillisen valtion kanssa solmittu rauhansopimus on sellainen sopimus, joka rekisteröi tietynlaiset sodan pykälät. Aivan samoin myös jokainen toimilupasopimuksen pykälä on sotilaallinen sopimus siinä mielessä, että jokaiseen pykälään on sisältynyt sotaa. Ja on osattava hoitaa asiat niin, että meidän etumme tuossa sodassa eivät kärsi. Tämä voidaan tehdä sen vuoksi, että kapitalisti saa toimilupaan perustuvasta tuotantolaitoksesta suuria voittoja ja me saamme aikaan tiettyä parannusta työläistemme asemassa ja tiettyä tuotteiden lisäystä tuoteosuuden muodossa. Jos työpalkka maksetaan ulkomaanvaluuttana, niin herää useita mutkallisia kysymyksiä: miten tuo valuutta vaihdetaan neuvostorahaan? miten voidaan estää keinottelu? j.n.e. Me olemme etukäteen tietoisia siitä, että pystymme taistelemaan kaikkia maksutapoja vastaan, eivätkä ne meitä pelota. Keksikää, herrat kapitalistit, mitä vain haluatte — siinä on tämän pykälän ajatus. Meille on yhdentekevää, tuoteko te tavaroita ja myytte niitä erikoismaksulippuja vastaan, tapahtuuko myynti erikoisehdoilla vai ainoastaan toimilupa-alueella työskentelevien työläisten nimellä varustetuilla ostotodistuksilla. Me osaamme sopeutua kaikkiin ehtoihin niin, että voimme sotia kanssanne noiden ehtojen pohjalla ja voittaa tiettyä parannusta työläistemme asemaan. Siinä tehtävä, jonka itsellemme asetamme. Miten tämä tehtävä tulee ratkaistuksi toimilupasopimuksessa, on

vaikea sanoa. Jossakin Kamtshatkalla on sopimatonta ehdottaa samoja maksuehtoja kuin täällä meillä tai Bakussa. Jos toimilupa-alue sijaitsee Donetsin laakiolla, niin maksumuodot eivät voi olla samat kuin kaukana Pohjolassa. Maksujärjestelyissä emme ole millään tavoin sitoneet kapitalisteja. Jokainen sopimuksen pykälä tulee sisältämään kapitalistien ja sosialistien välistä taistelua. Me emme pelkää tuota taistelua ja olemme etukäteen varmoja, että osamme saada toimiluvista kaikkea mahdollista hyötyä. Yhdeksäs pykälä:

„9. Ulkomaalaisten ammattitaitoisten työläisten ja toimihenkilöiden palkkaamishedoista, aineellisista elinoloista ja palkoista toimiluvanhaltija voi sopia vapaasti mainittuun ryhmään kuuluvien toimihenkilöiden sekä työläisten kanssa.

Ammattiliitoilla ei ole oikeutta vaatia venäläisten palkkatariffien enempää kuin venäläisten palkkaamissäännöksiensä soveltamista näihin työläisiin nähden.”

Yhdeksättä pykälää olemme pitäneet aivan välttämättömänä, sillä olisi äärettömän typerää otaksua kapitalistien luottavan kommunisteihin. Se on selvää periaatteessakin ja vielä suuremmalla syyllä „liiketoimen” kannalta. Jos sanomme, että me pidämme välttämättömänä noiden palkkaamishetojen vahvistamista ammattiliitoissa, jos sanomme kapitalisteille, että me otamme vastaan minkä ulkomaalaisen teknikon tai asiantuntijan tahansa, mutta olkoon hyvä ja palkkautukoon VSFNT:n työlakien mukaisesti, niin kukaan ulkomaalainen teknikko ei tietysti voi eikä halua noudattaa määräystä, joten se olisi pelkkä muodollisuus. Voitaisiin sanoa, että hallitus puhuu yhtä ja ammattiliitot toista, sillä hallitus ei ole ammattiliitto eivätkä ammattiliitot ole hallitus, joten siitä voidaan tehdä juridinen „koukku”. Mutta me emme ole kirjoittaneet tätä asianajajia emmekä oikeusavustajia varten, vaan kommunisteja varten. Olemme kirjoittaneet sen pitäen pohjana puolueen X edustajakokouksen päätöstä, jossa osoitetaan, miten on hoidettava toimilupapolitiikkaa. Kaikesta eurooppalaisten saatavissa olevasta kirjallisuudestamme käy selville, että toimilupapolitiikkaa johtaa kommunistinen puolue, joka on hallituspuolue. Siinä ei ole mitään konstikasta, se on käännetty kaikille kielille. Ja ellemme me johtavina poliitikkoina sanoisi, että tässä asiassa emme voi emmekä halua käyttää

vaikutusvaltaamme, joka meillä on ammattiliittoihin, niin silloin ei voitaisi puhuakaan mistään toimilupapolitiikasta. Kapitalisteille ei tarvitse opettaa kommunismia. Me olemme mainioita kommunisteja, mutta emme rupea toteuttamaan kommunistista järjestystä toimilupien kautta. Toimilupa on sopimus porvarillisen valtion kanssa. Ja samoin kuin telkeäisimme hullujenhuoneeseen sellaisen kommunistin, joka menisi tekemään sopimusta porvarillisen valtion kanssa kommunististen periaatteiden pohjalla, ja sanoisimme hänelle: „sinä et kelpaa diplomaatiksi porvarilliseen maahan, vaikka oletkin mainio kommunisti”, niin yhtä lähellä hullujenhuonetta olisi myös se kommunisti, joka haluaisi ilmaista sopimuksessa kommunisminsa toimilupapolitiikan suhteen. Tässä pitää ymmärtää kapitalistista kaupankäyntiä, ja ellet ymmärrä sitä, et kelpaa. On joko luovuttava toimilupasopimusten teosta tai käsitettävä, että noita kapitalistisia suhteita pitää käyttää meidän eduksemme ja antaa ulkomaalaisille työläisille sekä teknikoille täysi vapaus. Tällä alalla emme tietenkään liitä sopimukseen mitään rajoituksia.

Rajoitus seuraa perässä, yhdeksännen pykälän kolmannessa kohdassa:

„Ulkomaalaisten työläisten ja toimihenkilöiden lukumäärän prosenttisuhde venäläisiin verrattuna niin työntekijäin kokonaisluvun osalta kuin eri ryhmien puitteissakin määrätään osapuolten yhteisellä välipuheella kussakin toimilupasopimuksessa erikseen.”

Emme tietystikään voi kieltää ulkomaalaisten työläisten tuontia sellaiselle seudulle, missä emme voi tarjota venäläisiä työläisiä, kuten esimerkiksi Kamtshatkalle, metsätöihin. Jos kapitalistit haluavat rakentaa sellaisilla teollisuuden aloilla kuin esimerkiksi kaivoksilla, missä puuttuu juomavettä tai elintarvikkeita, heidän on tuotava työläisiä, ja siellä me sallimme heidän tuoda valtaosan työvoimasta. Ja päinvastoin, jos kyseisellä seudulla on venäläisiä työläisiä, me sisällytämme sopimukseen varauksen prosenttisuhteesta, jotta työläisemme saisivat mahdollisuuden toisaalta oppia ja toisaalta parantaa asemaansa, sillä haluamme saada toimiluvista hyötyä työläisillemme siinä mielessä, että tuotantolaitoksia parannetaan kapitalistisen tekniikan uusimpien saavutusten pohjalla. Kaikkeen tähän kapita-

listit ovat periaatteessa suostuvaisia. Viimeinen, kymmenes pykälä:

„10. Toimiluvanhaltijalle voidaan myöntää oikeus kutsua VSFNT:n hallituselinten suostumuksella työhön korkean ammattipätevyyden omaavia spesialisteja Venäjän kansalaisten keskuudesta; palkkaamishdoista on jokaisessa tapauksessa sovittava erikseen valtion keskuselinten kanssa.”

On ymmärrettävää, että tässä suhteessa emme voi taata täyttä toimintavapautta, kuten ulkomaalaisiin teknikkoihin ja työläisiin nähden. Heidän kohdallaan emme puutu asiaan, he ovat täydellisesti kapitalististen suhteiden alaisia. Omien spesialistiemme ja teknikkojemme kohdalla emme lupaa sellaista vapautta. Emme voi sallia, että meidän parhaat spesialistimme olisivat toimilupayritysten palveluksessa. Emme halua, että heiltä kiellettäisiin kokonaan pääsy niihin, mutta on välttämätöntä valvoa sopimuksen noudattamista ylhäältä sekä alhaalta käsin. Tuotantolaitoksissa työskentelevien työläisten, kommunistisen puolueen jäsenten, pitää valvoa sopimusehtojen noudattamista, myös oman ammattiteknillisen koulutuksensa suhteen, ja samoin heidän tulee valvoa lainmääräysten noudattamista. Alustavissa neuvotteluissa eräiden nykyajan raharuhtinaiden kanssa heillä ei ollut tämän pykälän suhteen mitään periaatteellista huomautettavaa.

Siinä ovatkin kaikki Kansankomissaarien Neuvoston vahvistamat pykälät. Toivoakseni niistä selviää, minkälaista toimilupapolitiikkaa me aiomme noudattaa.

Epäilemätöntä on, että jokainen toimilupa tulee olemaan tavallaan uutta sotaa, sotaa taloudellisessa mielessä, sotaa toisella alalla. Siihen pitää sopeutua, ja se pitää osata tehdä puolueen edustajakokouksen kannan mukaisesti. Meidän pitää saada hengähdystauko, mennä uhrauksiin ja kieltämyksiin, muuten emme saavuta tarkoitustamme, joka on yksi: kapitalistisen maailman ympäröiminä käytämme hyväksi kapitalistien voitonahneutta ja trustien keskinäistä eripuraisuutta luodaksemme olemassaolon edellytykset sosialistiselle tasavallalle, joka ei voi olla olemassa yleismaailmallisten yhteyksien ulkopuolella ja jonka on nykyoloissa sidottava olemassaolonsa kapitalistisiin suhteisiin. Herää kysymys, minkälaisia ovat konkreettiset

ehdot. Esimerkiksi öljysopimusten kohdalla ehdot ovat seuraavat: $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ koko Groznyista ja koko Bakusta. Osuuk-sien jakautuminen on suunniteltu siten, että jätämme itsellemme 30—40% tuotetusta vuoriöljystä. Sisällytämme sopimukseen velvoituksen öljyn tuotannon kohottamisesta määräajan kuluessa esimerkiksi 100 miljoonaan, öljyjohdon rakentamisesta Groznyista ja Petrovskista Moskovaan. Ehkä joudumme maksamaan tiettyjä lisäkorvauksia — kysymys niistä ratkaistaan erikseen kussakin sopimuk-sessa. Mutta itse sopimuksen luonne käy varmaan selväksi näistä ehdoista. Ammattiliittojen kannalta on tärkeää, että puolueeseen kuuluvat johtavat ainekset tajuavat tämän politiikan erikoisuudet ja asettavat itselleen tehtävän: puo-lueen edustajakokouksen päätöksen täytäntöönpanemiseksi ja kapitalistisen maailman ympäröimän sosialistisen järjes-telmän tehtäviä vastaavasti saada välttämättä aikaan täl-laisia toimilupasopimuksia. Jokainen toimilupa merkitsee voittoa, viipymätöntä parannusta työväestön ja talonpoi-kaiston erään osan asemaan. Talonpoikien asema paranee, koska jokainen toimilupa edellyttää, että saadaan tiettyjä lisätuotteita, joita me emme pysty tuottamaan, mutta joita saamme talonpojilta vaihtamalla emmekä ota niitä verona.

Operaatio on varsin vaikea ja Neuvostovallan elimille se on jopa erittäin vaikea. Sanotusta perusasenteesta lähtien meidän on asetettava tehtäväksemme saada aikaan toimi-lupasopimuksia huolimatta kaikista tähän asiaan liittyvistä ennakkoluuloista, huolimatta siitä, ettei haluta muutoksia, ettei haluta luopua vanhoista tavoista, huolimatta hanka-luuksista, joita aiheutuu siitä, että osa työläisistä saa parempaa palkkaa ja toinen osa huonompaa. Voitaisiin keksiä vielä miljoona tällaista hankaluutta ja vaatimusta, joilla saatamme tehdä tyhjäksi kaikki asialliset parannuk-set. Juuri sitä ulkomainen pääoma käyttää hyväkseen. En tiedä toista pykälää, jota vastaan niin kiivaasti hyökkäilisi-vät venäläisen valkokaartilaislehdistön viisaimmat edus-tajat, jotka Kronstadtin tapahtumien yhteydessä osoittivat olevansa paljon korkeammalla vaikka viidellä kerrottuja Tshernovia ja Martovia. He tietävät mainiosti, että ellemme pysty omien ennakkoluulojemme takia parantamaan työ-läisten ja talonpoikien asemaa, joudumme vielä suurempiin

vaikeuksiin ja järkyttämme lopullisesti Neuvostovallan arvovallan. Te tiedätte, että meidän on hinnalla millä hyvänsä saatava aikaan tuo parannus. Me annamme kernaasti ulkomaalaiselle kapitalistille vaikka 2.000% voittoa, kunhan vain saamme parannetuksi työläisten ja talonpoikien asemaa — ja se on tehtävä hinnalla millä hyvänsä.

*Julkaistu ensi kerran
v. 1932*

*Julkaistaan
pikakirjoitteen mukaan*
